

- проведення маркетингових заходів щодо популяризації рекреаційно-туристичного продукту на державному та світовому рівнях.

Отже, реалізація вищезазначених завдань дасть змогу розвивати регіональні рекреаційні комплекси України значними темпами, що дасть змогу активізувати внутрішній туризм, а також залучати іноземних туристів. Це, в свою чергу, дасть поштовх для підвищення рівня економічного розвитку та рівня життя населення країни. Однак без конструктивного втручання держави досягти цієї мети буде неможливо. Саме за її безпосередньої участі можлива реалізація даних завдань.

Список використаних джерел:

1. Топчієв О. Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики : навч. посіб. / О. Г. Топчієв. – О. : Астропринт, 2005. – 632 с.
2. Стеченко Д. М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика : підруч. / Д. М. Стеченко. – К. : Вікар, 2006. – 396 с.

Рукас В. А., к. е. н. Хуторської П. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

РОЛЬ ТА МЕТОДИ НОРМУВАННЯ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Важливим моментом в організації оборотних засобів сільськогосподарських підприємств є визначення потреби в них для здійснення безперервного процесу виробництва. При одній і тій же структурі та в однаковому обсязі виробництва підприємство може мати в процесі виробництва і обігу різні суми коштів. Якщо той самий обсяг продукції зробити з меншими витратами, то вивільнення коштів дозволить забезпечити поліпшення показників господарювання. Тому дуже важливо визначити дійсну потребу в оборотних засобах, що визначається шляхом нормування.

Метою нормування оборотних засобів є визначення такої їх потреби для підприємства, при якій не виникає труднощів з фінансуванням виробничого

процесу підприємства, і в той самий час не утворюються надлишки запасів сировини та матеріалів, що може «заморожувати» кошти підприємства.

Сучасний етап розвитку сільськогосподарського виробництва в Україні ознаменований суттєвими фінансовими труднощами більшості підприємств галузі. Відсутність власних джерел фінансування оборотних засобів спричинила відмову від процесу їх нормування, що в свою чергу ще більш негативно вплинуло на отриманні результати господарювання.

Адже ефективне використання оборотних засобів не може бути досягнуто без науково обґрунтованої системи їх нормування, раціонального і оптимального співвідношення власних і позикових джерел формування оборотних засобів і забезпечення суворого дотримання режиму економії матеріально-технічних ресурсів.

«Нормування оборотних засобів покликано:

– забезпечувати правильне визначення дійсної мінімальної потреби в оборотних засобах, що гарантує виконання виробничо-фінансового плану підприємствами і досягнення ними максимального економічного результату при найменшому вкладенні коштів;

– створювати економічні умови, які дозволяють найбільш ефективно використати наявні фінансові ресурси, котрі активно сприяють зростанню обсягу виробництва, підвищенню продуктивності праці та матеріальному стимулюванню працівників;

– підсилювати контроль за витратами коштів і здійсненням найсуворішого режиму економії» [1].

Метою нормування є визначення мінімальної потреби у власних оборотних засобах, які не відшкодовуються виручкою від реалізації звітного року і переходять на наступний період.

У практиці господарювання виділяють такі методи нормування оборотних засобів: метод прямого рахунку, аналітичний метод і метод коефіцієнтів.

Метод прямого рахунку передбачає встановлення планової потреби в оборотних засобах по кожному з нормованих елементів окремо. Отриманий у такий спосіб результат підсумується по кожній статті, а потім визначається загальна планова потреба у власних коштах по господарству. При використанні цього методу істотне значення має визначення норм запасів і витрати (у днях, на голову худоби, на 1 га) товарно-матеріальних цінностей, які є базою для розрахунку планової потреби власних оборотних засобів. Разом із тим нормування власних оборотних засобів із використанням зазначеного методу занадто трудомістке, якщо враховувати великий перелік предметів праці, використовуваних у процесі сільськогосподарського виробництва.

Аналітичний (дослідно-статистичний) метод припускає детальний аналіз наявних товарно-матеріальних цінностей з наступним коректуванням фактичних запасів і виключенням із них надлишків. За такою методикою потреба у власних оборотних засобах визначається на основі сталої організації виробництва і системи постачання товарно-матеріальних цінностей. Недоліком цього методу є те, що в процесі планування оборотних засобів слабка увага приділяється поліпшенню організації виробництва, удосконаленню матеріально-технічного постачання і збуту продукції.

Коефіцієнтний метод полягає в уточненні діючих на початок розрахункового періоду нормативів власних оборотних засобів відповідно до змін у цьому періоді показників виробництва, які впливають на величину цих засобів. Розрахунок робиться за загальним і за диференційованим коефіцієнтами. У першому випадку нормативна потреба в оборотних засобах визначається на основі внесення виправлень у загальні нормативи потреб попереднього періоду з урахуванням зміни обсягу виробництва і реалізації продукції, які плануються, або прискорення оборотності засобів. При цьому не враховуються умови виробництва, поставки і збуту. У другому випадку норматив власних оборотних засобів розраховується на 1 тис. грн валової або товарної продукції. При цьому спочатку робиться визначення приватних нормативів по елементах оборотних засобів шляхом множення

коефіцієнтів на загальну суму одержання продукції або витрат виробництва. Така методика не враховує ряд факторів, які впливають на потребу у власних оборотних засобах. Зокрема, відомо, що сукупний обсяг валової продукції не завжди охоплює динаміку якісних і кількісних змін, пов'язаних із поглибленням спеціалізації виробництва, характером поставки і збуту продукції.

Список використаних джерел:

1. Демчук Л. А. Нормування оборотних засобів сільськогосподарських підприємств / Л. А. Демчук // Економіка АПК. – 2004. – №2. – С. 56–61.
2. Стефанів І. Ф. Підвищення ефективності формування та використання оборотних коштів (на прикладі сільськогосподарських підприємств Хмельницької області) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук / І. Ф. Стефанів. – Тернопіль, 2002. – 18 с.

Рябик Г. Є.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ВИБІР КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА З ПОЗИЦІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Сучасні умови господарювання обумовлюють необхідність зміни стратегії розвитку бізнесу, в зв'язку з чим першочерговим завданням є формування відповідного інструментарію забезпечення економічної безпеки підприємства.

В умовах української дійсності будь-яке підприємство має потребу в такій трансформації системи управління, яка дозволила б реалізувати програму економічного зростання, підвищити економічну безпеку за рахунок створення гнучкої системи реагування на зовнішні і внутрішні загрози розвитку бізнесу.

Використовуючи стратегічне управління, можна керувати економічною безпекою, впливаючи на її індикатори. Це дозволяє підприємствам вносити корективи в стратегію свого розвитку.

Для створення умов формування успішної стратегії підприємства важливим процесом є управління змінами. Оскільки зміни є формою розвитку, а їх